

Meghalt id. Kovács Sándor

Ismét kevesebben lettünk. Tegnap, kedden eltávozott sorainkból idős Kovács Sándor, a párt, a munkásmozgalom régi katonája. Nehéz időket átélt, hosszú éveket töltött el a pártépítéssel, hiszen már 1919-ben bekapcsolódott a munkásmozgalmába.

Idős Kovács Sándor 1899-ben született Szegeden. Asztalos szakmát tanult, az úri világ kilátástalanságai, a munkás emberek nyomora elvezette őt is a kommunizmus felé, a párthoz. A feledhetetlen Tanácsköztársaság, a próbára tevő 1919-es esztendő őt is magával ragadta. A Tanácsköztársaság tragikus bukása sem törte meg hitében és 1923-ban tagja lett a kommunista pártnak. Kivette részét az illegális pártmunkából.

Idős Kovács Sándor elvtárs, a Szocialista Hazáért Erdemrend kitüntetésje, élete nagy részét Kiskundorozmán élte le. Ma nemcsak az egész község, a pedagógus pártszervezet gyászolja, hanem mi kommunisták valamennyien. Az MSZMP Csongrád megyei bizottsága és a szegedi járási pártbizottság saját halottjának tekinti.

Temetéséről később történik intézkedés.

Szolidaritási küldöttségünk hazaérkezett

Kedden hazaérkezett az Egyesült Arab Köztársaságból a Magyar Szolidaritási Bizottság delegációja. A küldöttség Harmati Sándornak, a Szolidaritási Bizottság elnökének vezetésével szeptember 7-9 között Kairóban részt vett az afroázsiai szolidaritási szervezet konferenciáján — amelyen a vietnámi nép iránti szolidaritás erősítéséről tanácskoztak — majd az Egyesült Arab Köztársaság békatanácsának vendége volt.

Tragikus sziklamászás

A budapesti XIV. kerület Egressy Gábor ipari szakközépiskola tanulói hétfőn a Komárom megyei Keszthely község mellett Klastrompusztára kirándultak. Győri Zoltán, az iskola harmadik osztályos tanulója a délutáni órákban három társával együtt leszakadt a csoporttól, és engedély nélkül az egyik közeli sziklához ment. Győri

Népszerű folyóirat az Ob partján

A Tiszatáj kapcsolata a Szibírszkie Ognyival

Minap tért vissza a Szovjetunióból Andrassy Lajos, a Tiszatáj főszerkesztője, aki a magyar-szovjet kulturális és tudományos együttműködési egyezmény 1968/69. évi munkatervében — a szovjet-magyar irodalmi lapok között alkotó cserealkotó keretében — két hetet töltött Novoszibírszkben, illetve Moszkvában.

— Utazásom célja valójában a novoszibírszki Szibírszkie Ogny (Szibériai Tűzek) folyóirat és a Tiszatáj kapcsolatának megteremtése, az együttműködés lehetőségeinek, formáinak megbeszélése, előkészítése — mondotta az ismert szegedi költő. — Több napot töltöttem Moszkvában a szovjet írószövetség vendégeként, s mivel fél éve még ötnapos vonatkozással lehetett, ma is kétnapi úttal a távoli szibériai fővárosba eljutni, kíváncsi vagyok Moszkvában az alkalmasabb repülőjáratot, ami az időjárási viszonyok miatt általában ritka. Az Ob folyó két partjára épült, 75 éves Novoszibírszk az utóbbi félszázad alatt rendkívül sokat fejlődött: akkor 68 ezren laktak, ma 1 millió 64 ezren. Jelentősége a második világháború idején nőtt meg, ide, a hátsószögbe telepített gyárak, üzemek köré a munkások faházakat emeltek, melyeket a háború után fokozatosan, tervszerűen cseréltek ki öt-hat szintes korszerű épületekre. A városközpont modern, hét nagy kerület övezi, egyikében, az akadémiai városban 40 ezren foglalkoznak tudományos munkával — akiknek átlagos életkora 26 év, s akik közül 18-an a szovjet tudományos akadémia rendes tagjai.

— A Szibírszkie Ogny-ról röviden annyit: a Szovjetunió egyik legrégebbi folyóirata, 1922-ben alakult, s olyan neves költőket, bocsátott szárnyukra, mint Jevtusenko, Vozneszenszkij, Rozgyesztvenszkij. Korábbi főszerkesztője, Ilja Muhacsov és a jelenlegi: Alekszander Szerdzov is költők, munkatársi gárdájából többen végigharcoltak Magyarországon a világháborút, Leonyid Resetnyikov például 1962-ig nálunk működött haditudósítói, a népi hangvételű költő, a

Szibériai keringő szövegírója: V. M. Puhmacsev hamarosan hazánkba látogat, az Európa Kiadónál jelennek meg versei. A szerkesztőségben 12 belső munkatárs dolgozik a próza-, vers-, kritika- és publicisztika rovatokon, de közül a lap regényeket, útleírásokat, karikatúrákat, gyermekmeséket, aktuális híreket — képet nem. A Pravda értékelése szerint kiváltképp jelentős szerepet játszanak az ifjúság szocialista nevelésében, ami egyébként valamennyi szovjet folyóirat fontos feladata. Egykori komszomolisták, mai párttagok elevenítik fel háborús emlékeiket, memoárokat írnak, a költők is gyakran választják a nagy honvéd háborúból témájukat.

— A folyóirat sok vonatkozásban rokon a Tiszatájjal, így a fiatal tehetségek felkutatásában. Panaszok, többek között Moszkvába kerülnek — s elfelejt-

tik, honnan indultak —, de emiatt nem fáj a fejük: lényeg, hogy általuk is gazdagodik a szovjet irodalom. Am a fiatalok gyakori foglalkoztatása otthagynak keznyomat a lap jellegén: zömmel pályájuk kezdeti stádiumánál tartó fiatalok dolgoznak, kísérleteznek, akik kiforrottabb munkájukkal már máshol, a fővárosban jelentkeznék.

— A városnak saját lap és könyvkiadója van, a folyóirat a szovjet írószövetség szibériai részlegének lapja, tavaly havi 50 ezer példányban készült, amit az előfizetők egytől-egyig elkapkodtak. Idén 65 ezres példányszámmal jelennek meg, 40 ezer példánynál már rentábilisak, tehát önfenntartók.

Andrassy Lajostól tíz verset kértek. Hatot ott írt a szegedi költő, akinek a novoszibírszki rádióban is elhangzott két költeménye.

N. I.

Mások öröme

Három történetet monddunk el az alábbiakban. Tanulságos esetek.

1.

Szegeden az egyik termelőszövetkezet ünnepségre készülődött. Felépült az új, csinos székház, aznap avatták a gazdák. Ünnepi közgyűlést is tartottak, amelyen az elmúlt évi verseny kiemelkedő eredményeiért átvették a megérdemelt okleveleket, pénzjutalmat. Szép kis ünnepség volt. Eljöttek a megye és a város vezetői, gratuláltak, együtt örültek a szövetkezetiakkal. Vidáman telt az idő. Ünneplőbe öltözött parasztemberek ültek az asztalok körül, csillogott a szemük, jól érezték magukat, később nótáztak is.

Csak a város többi szövetkezetének a vezetői, gratuláció hiányoztak. Meghívták őket, nem hívták; egyre meg. Hiányoztak, nem örültek a mások örömeinek.

2.

A faluban két gazdaság rivalizál már évek óta. Az egyik jólmenő, a másik gyengécskén muzsikál. Sohasem fordult még elő, hogy az erősebb, a jobb, a gazdagabb segítette volna a gyengébbet. Sőt, kölcsönösen felhántorgatják a másik munkáját. Becsmérlőleg nyilatkoznak róla. A jó múltkorában történt: segédüzemet teremtett a közösség, hogy valamicskét gyorsabban haladjanak, felzárkózzanak az erős testvér mögé. Eddig nem is csatlódtak az elképzelésükben. Jól megy az üzlet.

Bezzeg, mondják a másik oldalon; ezzel akarnak meg gazdulni! Inkább műveljék a földet idejében! Akkor többre haladnának.

De emezek sem maradnak szó nélkül. Elmondanak tücköt bogarat, minden rosszat a másiktól. Pedig hát az eredmények tagadhatatlanok. Két külön világ. Egyazon községben, lényegében egyforma gazdasági, természeti adottságokkal. Csupán nem tudnak a másik örömeinek örülni, nem is akarnak.

3.

A harmadik eset sem tanulság nélküli. Három termelőszövetkezet él a homokos, bizony-bizony közülük kettő csak nagyon nagy jóakarattal sorolható a gyen-

ge gazdaságok táborába. Irigykednek egymásra. Mit nem mondanak! Ha valami rosszul üt ki az egyik vagy másik gazdaságban, azonnal dobraverik. Pedig hát meglehet, nekik is akad takargatni valójuk. Rossz nyelvek azt mondják: a vezetőket féltik a kenyérüket. Mert ha bármilyen apró kis összefogás, közös vezetés alakulhatna is az érdekeltek között, jól járna az egész falu, minden gazdálkodó. És a népgazdaság. Hiszen nem kellene évről évre a milliókat odatemetni, jobban mondvá, a mérleghiányt pótolni.

Egy falu, három szövetkezet. Az évek múlnak, s a fejlődéssel senki sem elégedett. Az adottságok, lehetőségek lényegében egyformák, s a jobb eredményekre, jobb gazdálkodásra, magasabb életszínvonalra jogosítók. Csupán a vezetésen múlik. De ők makacsak, hallani sem akarnak egymásról, nemhogy összefogni, esetleg közösen gazdálkodni. Így aztán toldozza-foltozza ki-ki a maga batyuját.

Az emberi kapcsolatok elképzeltetlenség a másokkal való találkozások, viszonylatok nélkül. A szövetkezetekre is ez áll. Aki nem tud örülni a másik örömeinek, nem is becsüli, tiszteli annak munkáját. Segítésről ne is beszéljünk. Pedig a szövetkezeti összefogásnak sohasem volt olyan jelentősége, mint éppen napjainkban.

Lehet-e élni mások öröme nélkül? Lehet. De, aki nem osztzik benne, az nem érdemi a sajátját sem.

Sz. Lukács Imre

Népművelési bibliográfia

A nagyvárosok kulturális problémáiról, arculatának, jellegének időszerű kérdéseiről tanácskoznak szeptember 26-27-én a tanácsok népművelési szakemberei és a városok jelentősebb kulturális intézményeinek vezetői Debrecenben.

E tanácskozásra jelent meg a Somogyi könyvtár új kiadványa. A repertóriumban azokat a cikkeket gyűjtötték össze a Népművelés tízenévi évfolyamáról (1954-1968-ig), melyek a négy megyei jogú várossal foglalkoznak. Összeállították Fazekas István népművelési főelőadó, Gyuris

KERESKEDELEM

Pesti divat?

„Már megint bezárták azt a kisüzletet a Kárász utcában, mely most legutóbb éppen gebines ajándékbolt volt. Mi lesz a helyén? S egyáltalán, szükséges-e Szegeden átvenni azt a pesti szokást, hogy egy-egy boltot évenként bezárnak, átalakítanak?” — kérdezi kissé türelmetlen hangon egyik olvasónk.

Hát igen, a mozgóárus stabil boltja meglehetősen rövid életű volt, csak a szabadtéri játékok idejére szült. Előtte — mint ismeretes — illatszerüzlet működött a helyén, de az is csak ideiglenes jelleggel, míg vissza nem költöztetett a közben átalakított ajándék-illatszer üzletbe. Az „oknyomozást” tovább is lehetne folytatni, én legalábbis körülbelül a felszabadulás idejéig visszaemlékszem e helyiség valamennyi gazdájára. De lényeges ez? Azt hiszem nem pesti divat, hanem a kereskedelem útkeresése az, hogy egy-egy bolt jellegét időnként megváltoztatja, berendezését felújítja. Néha mellé is fognak, nem vitás, de hát a tévedés jogát éppen tőlük tagadnánk meg?

A legújabb értesülés szerint e kis üzletben illatszerbolt nyílik majd körülbelül egy hónap múlva. Így hát kettő lesz belőle a Kárász utcán. Hogy megéri-e, azt bizzuk mindkét üzlet tulajdonosára, a Vegyesipar-cikk Kiskereskedelmi Vállalatra. Az ő pénztárcájuk látja majd hasznát vagy kárát a döntésnek...

„Pavilonkérdés”

Sok a pavilon Szegeden, kevés a pavilon Szegeden — hol ezt, hol azt a véleményt hallani. Aki csak sétálgatni szokott az utcákon és csupán városesztétikai szempontok vezérlik, annak rendszerint sok. Aki viszont valamit vásárolni akar „itt mindjárt a sarkon”, annak többnyire kevés. A két nézetet tehát össze kell egyeztetni. Igaz, hogy ily módon egyik „tábor” sem lesz elégedett, de legalább a városkép sem romlik sokat, s eladók hely is marad elég. „Inkább talán a pavilonok csinosságával kellene többet törődni” — írja Barabás Gábor olvasónk, akinek levele elindította az előbbi gondolatort is.

Csúnyák a szegedi utcai pavilonok? Én nagyon tisztelném a kényes ízlésű embereket, de azért már látam jónéhány városban a szegedieknek sokkal kevésbé vonzó bódékat is. Itthon és külföldön egyaránt. Ez persze nem vigasz. Csakhogy nincs is szükség vigaszra. Az idén már az ideiglenesen felállított pavilonok is többnyire megütötték a mértéket. A kerületi tanácsok szigorának és a kereskedelmi vállalatok ízlésének érdeme ez, s ha tartós marad, akkor a „pavilonkérdés” Szegeden végkép lekerülhet a napirendről.

Új neonok

Végre megint sokasodnak a neonfeliratok a városban, s ami különösen jó, nemcsak az üzletportálok fölé szerelik már őket, hanem függőleges helyzetbe is, úgy, hogy a járda légtérébe is benyúlnak. Ez a fajta felirat azért jobb, mint az előbbi, mert inkább szemébe ötlik a járókelőknek, s este, amikor világítanak, nagyon felviszik az utcaképet. A Széchenyi téren függőleges neonfeliratot kapott a Minőségi Cipőgyár szaküzlete, a városellátó szövetkezet élelmiszerboltja, az Aranypók divatáru üzlet, s valamivel korábban ezekhez hasonló a bútórúháza. A betorkolló utcákban tavaly, tavaly előtt a posta, régebben az OTP, az Állami Biztosító és a Tisza szálló, újabban a Videoton szaküzlete. Kezd a tér ilyen értelemben is városias lenni.

A Belváros többi része azonban este korántsem mutat ennyire. A Kárász utcában például mindössze két járda fölé nyúló neon van, az élelmiszerüzlet és most már az ajándékbolté. Pedig ez a város üzlet-utcaja. Játékos, fénytel vagy színt váltó üzleti transzparens egyetlenség sincs még. Bizonyára sokba kerül. Csak az a kérdés, hogy mi a sok és mi a kevés, ha árupropagandáról, üzleti érdekekről és városképről van szó egyszerre?

Fehér Kálmán

Kisfilmek kedvelőinek

Ezzel a címmel indul az új formátumú, ismeretterjesztő film- és előadássorozat szeptember 20-án az újszegedi

November 7 művelődési otthonban. A péntek esténkénti programok három nagy fejezetében (Műhelytitok, Portrék, Innen-onnan) a gesztus-, a film-, a tánc-, a színház-, az ipar- és a zeneművészet témaköréből választott előadások hangzanak el; bemutatják Derkovitsot és Csontrádyt, Erkel és Kodályt, Móricz Zsigmondot és a film szovjet forradalmárát: Eizensteint. Ismertetés hangzik el Szegedről, a Balázs Béla filmstúdióról, teljes sorozatban vetítik a Gusztáv filmeket, a labdarúgásról dr. Lakat Károly beszél. Premier péntek este 6 órakor: Kós Iván, az Állami Bábszínház képzőművésze és Kárpáti Zoltán pantomimművész a gesztusművészetről tart előadást — s levetítik a Bábjáték, a Bábjátékos valamint a Bábok és babák című kisfilmeket.

SZERDA,
1968. SZEPTEMBER 18.

DEL-MAGYARORSZAG 5